

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
VOKIEČIŲ KALBOS FONETIKA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Diana Šileikaitė-Kaishauri Kitas (-i): doc. dr. Lina Plaušinaitytė	VU Filologijos fakulteto Vokiečių filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	1 semestras	lietuvių ir vokiečių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: pažengusiems: mokėti vokiečių kalbą B1.2 lygiu pradedantiems: mokėti anglų kalbą B1.2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	125	64	61

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti būsimųjų kalbos tyrėjų kompetenciją: ugdyti vokiečių kalbos fonetinės sistemos ir jos ypatumų (lyginant su lietuvių kalba) supratimą, išmokyti užrašyti teksto transkripciją pasitelkus IPA fonetinę abėcėlę, taisyklingai tarti ir intonuoti. Taip pat siekiama ugdyti gebėjimą analizuoti reiškinius, taikyti žinias praktikoje ir skatinti nusiteikimą mokytis bei siekti kokybės.</p>

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išklausę šį dalyką, studijuojantieji:		
- įgis žinių apie vokiečių kalbos fonetinę sistemą (balsius, priebalsius, jų ypatingus bruožus, kirtį ir intonaciją);	informaciniai metodai (paskaitos, literatūros studijos), seminarai (probleminių klausimų aptarimas, atvirojo ir uždarojo tipo užduotys, fonetinė teksto analizė, transkripcija); savarankiškas pasirengimas seminarams ir atsiskaitymams; įrašų klausymas)	atsiskaitymai raštu: kontroliniai darbai (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys, fonetinė teksto analizė, transkripcija)
- gebės lyginti vokiečių kalbos garsų sistemą su lietuvių kalba, paaiškinti vokiečių kalbos garsų ypatingus bruožus, išvardinti garsus, kurių nėra lietuvių kalboje;		
- gebės paaiškinti vokiečių kalbos fonetinius reiškinius, vykstančius šnekos procese (asimiliaciją ir kt.);		
- gebės fonetiškai analizuoti vokiečių kalbos pasakymus, užrašyti jų fonetinę transkripciją pasitelkdami IPA fonetinę abėcėlę;		
- gebės taisyklingai tarti vokiečių kalbos garsus, kirčiuoti ir intonuoti;	įrašų klausymas, tartį lavinančios praktinės užduotys (individualios ir grupėje), eilėraščių ir prozos ištraukų deklamavimas; klaidų analizė ir taisymas	atsiskaitymai žodžiu: įrašai (eilėraščių ir prozos ištraukos deklamavimas)
- gebės išgirsti ir taisyti savo ir kitų tarties klaidas;		
- bus nusiteikę mokytis ir tobulinti savo veiklos kokybę.	darbas seminarų metu, klaidų analizė ir taisymas	darbas seminarų metu, laiku atliekami kontroliniai darbai ir atsiskaitymai žodžiu

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Įvadinė paskaita: fonetikos objektas, pagrindinės sąvokos. Informacija apie dalyko tikslą, programą, atsiskaitymo reikalavimus. Raidės ir garso santykis 1. Vokiečių abėcėlė.	1		1				2	1	Literatūros studijos, probleminių klausimų nagrinėjimas
Raidės ir garso santykis 2. IPA fonetinė abėcėlė: transkripcija.	1		2				3	1	Transkripcija
Kalbos padargai. Vokiečių kalbos artikuliacinė bazė	1		2				3	3	Literatūros studijos, tartį lavinančios praktinės užduotys, eilėraščio įrašymas
Fonetika ir fonologija: garsas vs. Fonema. Minimaliosios poros. Alofonai.	1		1				2	2	Literatūros studijos, probleminių klausimų nagrinėjimas ir praktinės užduotys
Vokiečių kalbos balsių sistema, jos skirtumai lyginant su lietuvių kalbos balsių sistema. Naujasis prataras. Bendrosios balsių tarties taisyklės.	1		1				2	2	
Balsiai [i] ir [i:]			2				2	1	Literatūros studijos, probleminių klausimų nagrinėjimas, įrašų klausymas, fonetinė analizė, transkripcija, tartį lavinančios praktinės užduotys
Balsiai [e:], [ɛ:] ir [ɛ], redukuotas [ə], vokalizutas [ɐ]			4				4	1	
Balsiai [a] ir [a:]			1				1	1	
Balsiai [o:] ir [ɔ], [ø:] ir [œ]			4				4	2	
Balsiai [u:] ir [ʊ], [y:] ir [Y]			4				4	2	
Dvibalsiai.			2				2	1	
Pasiruošimas kontroliniam darbui		1	1				2	2	Kartojimas
Kontrolinis darbas 1			1				1	0	
Eilėraščio fonetinė analizė. Klaidų analizė ir taisymas. Eilėraščio atsiskaitymas			1				1	12	Įrašų klausymas, fonetinė analizė, transkripcija, tartį lavinančios praktinės užduotys
Vokiečių kalbos kirtis. Kirčiavimo taisyklės.	2		2				4	2	Literatūros studijos, įrašų klausymas, fonetinė analizė, transkripcija, tartį lavinančios praktinės užduotys
Vokiečių kalbos intonacija.	1		2				3	2	
Vokiečių kalbos priebalsių sistema, jos skirtumai lyginant su lietuvių kalbos priebalsių sistema. Priebalsiai šnekos sraute: asimiliacija, aspiracija.	2		1				3	2	Literatūros studijos, probleminių klausimų nagrinėjimas, transkripcija.
Priebalsiai [p] ir [b], [t] ir [d], [k] ir [g]			4				4	2	Literatūros studijos, probleminių klausimų nagrinėjimas, įrašų klausymas, fonetinė analizė, transkripcija, tartį lavinančios praktinės užduotys
Priebalsiai [f] ir [v], [s] ir [z], [ʃ] ir [ʒ]			4				4	2	
Priebalsiai [ç] ir [j], [x] ir [h]			4				4	2	
Priebalsiai [r], [R]			2				2	2	
Priebalsiai [l], [m], [n] ir [ŋ]			2				2	1	
Dvigarsiai			1				1	1	
Pasiruošimas kontroliniam darbui		1	1				2	2	Kartojimas
Kontrolinis darbas 2			1				1	0	
Prozos ištraukos fonetinė analizė. Klaidų analizė ir taisymas. Prozos ištraukos atsiskaitymas			1				1	12	Įrašų klausymas, fonetinė analizė, transkripcija, tartį lavinančios praktinės užduotys
Iš viso	10	2	52				64	61	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
			Kaupiamasis vertinimas:
Kontrolinis darbas 1	20 %	Semestro viduryje	<u>Kontrolinį darbą (testą) sudaro:</u> - uždarojo tipo klausimai (pažymėti teisingus/neteisingus teiginius, pasirinkti teisingą atsakymą iš kelių siūlomų), - atvirojo tipo klausimai (apibrėžti ar paaiškinti sąvoką/dėsnį ir pateikti pavyzdžių, apibūdinti nurodytą garsą/fonetinį reiškinį, palyginti garsus/fonetinius reiškinius ir paaiškinti jų panašumus/skirtumus ar pan.), - praktinės užduotys (fonetinė transkripcija, kirčio, intonacijos žymėjimas).
Kontrolinis darbas 2	20 %	Semestro pabaigoje	<u>Vertinimo skalė:</u> 10 (puikiai). <i>Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 95-100 proc. klausimų.</i> 9 (labai gerai). <i>Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 85-94 proc. klausimų.</i> 8 (gerai). <i>Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 75-84 proc. klausimų.</i> 7 (vidutiniškai). <i>Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atsakyta į 65-74 proc. klausimų.</i> 6 (patenkinamai). <i>Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atsakyta į 55-64 proc. klausimų.</i> 5 (silpnai). <i>Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atsakyta į 45-54 proc. klausimų.</i> 4, 3, 2, 1. <i>Netenkinami minimalūs reikalavimai.</i> 4. <i>Teisingai atsakyta į 35-44 proc. klausimų.</i> 3. <i>Teisingai atsakyta į 25-34 proc. klausimų.</i> 2. <i>Teisingai atsakyta į 15-24 proc. klausimų.</i> 1. <i>Teisingai atsakyta į 5-14 proc. klausimų.</i> 0. <i>< 5 proc. teisingų atsakymų.</i> Kiekvieno kontrolinio darbo pažymys dauginamas iš 0,2 (sudaro 20% galutinio pažymio).
Atsiskaitymas žodžiu (eilraščio deklamavimas)	20 %	Semestro viduryje	<u>Atsiskaitymas žodžiu:</u> Iki sutarto termino pateikiama teksto garso įrašo bandomoji versija. Atsižvelgiant į dėstytojo pastabas ir komentarus įvertinti pateikiamas pataisyta versija. Nesilaikant
Atsiskaitymas žodžiu (prozos ištraukos skaitymas)	20 %	Semestro pabaigoje	<u>Vertinimo skalė:</u> 10 (puikiai). <i>Atsiskaityta be fonetinių (bendrinių tarties) klaidų.</i> 9 (labai gerai). <i>1 klaida.</i> 8 (gerai). <i>2 klaidos.</i> 7 (vidutiniškai). <i>3 klaidos.</i> 6 (patenkinamai). <i>4 klaidos.</i> 5 (silpnai). <i>5 klaidos.</i> 4, 3, 2, 1. <i>Netenkinami minimalūs reikalavimai.</i> 4. <i>6 klaidos.</i> 3. <i>7 klaidos.</i> 2. <i>8 klaidos.</i> 1. <i>9 klaidos.</i> 0. <i>10 ar daugiau klaidų. Arba nesilaikoma atsiskaitymo termino.</i> Kiekvieno atsiskaitymo žodžiu pažymys dauginamas iš 0,2 (sudaro 20%).
Darbas pratybų metu	20 %	Semestro metu	<u>Nuolat vertinamas darbas pratybų metu. Už kiekvienas pratybas skiriama:</u> 1 balas – <i>studentas aktyviai dalyvauja pratybose, atlieka pratimus, atsako į klausimus;</i> 0 balų – <i>studentas vangiai dalyvauja pratybose (nepasirengęs, atsako ne į visus klausimus) arba neatvyksta.</i> Per visą semestrą galima sukaupti iki 30 balų. Balų suma dalijama iš 3 ir pridedama prie atsiskaitymų įvertinimų.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. / tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
		VADOVĖLIS		
Šileikaitė-Kaishauri, D.	2015	<i>Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Basiswissen, Aufgaben und Literaturhinweise.</i>		Vilnius: VU leidykla, Prieiga internete: http://web.vu.lt/flf/d.sileikaite/destomidalykai/vokieciu-kalbos-fonetika/
		<i>Dėstytojų parengta metodinė medžiaga</i>		
		ŽODYNAI		
Mangold, M. (Dudenredaktion)	1990	<i>Das Aussprachewörterbuch. (DUDEN-AWB)</i>	Band 6	Dudenverlag
Krech, E.-M. / Stock, E. / Hirschfeld, U. / Anders, L.-Chr.	2009	<i>Deutsches Aussprachewörterbuch (DAWB)</i>	Knyga ir CD	Berlin, New York: Walter de Gruyter
		PRATYBOS SU ĮRAŠAIS		
Hirschfeld, U.	2007	<i>Phonothek intensiv</i>	Knyga ir CD	Langenscheidt
Rug, W.	2012	<i>77 Klangbilder gesprochenes Hochdeutsch. Sprachniveau B1 bis C2.</i>	Knyga ir CD	Leipzig: Schubert-Verlag
		ELEKTRONINIAI IŠTEKLIAI		
The University of Iowa	2012	<i>Phonetik: Die Laute des Deutschen</i>		http://soundsofspeech.uiowa.edu/german/german.html
Papildoma literatūra				
Brenner, K. / Huszka, B. / Werk-Marinkás Cs.	2006	<i>Deutsche Phonetik. Eine Einführung</i>		Budapest – Veszprém http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf
Kosmin, O. / Sulemowa, G.	1990	<i>Praktische Phonetik der deutschen Sprache</i>		Moskva: Prosveščeniye
Martinkėnas, A. / Smagurauskas, S. / Povilaitis, G.	1999	<i>Vokiečių kalbos tarties pratybos. Balsiai ir dvibalsiai [Übungen zur deutschen Aussprache. Vokale und Diphtonge]</i>		Vilnius: VPU leidykla http://www.biblioteka.vpu.lt/elvpu/14780.pdf
Martinkėnas, A. / Smagurauskas, S. / Povilaitis, G.	2002	<i>Vokiečių kalbos fonetikos praktikumas. Priebalsiai [Praktikum zur deutschen Phonetik. Konsonanten]</i>		Vilnius: Valgra http://www.biblioteka.vpu.lt/elvpu/31031.pdf
Pakerys, A.	1995	<i>Lietuvių bendrinės kalbos fonetika</i>		Vilnius: Žara
Rausch, R. / Rausch, I.	1998	<i>Deutsche Phonetik für Ausländer</i>		Langenscheidt
Tertel, R.	1971	<i>Wymowa niemiecka</i>		Warszawa: Wiedza powszechna
Dieling, H. / Hirschfeld, U. / Lehnert, U.	2000	<i>Phonetik lehren und lernen.</i>	Knyga, garso įrašai	Langenscheidt